

**PROTOKÓŁ Nr LXIV/2023
z sesji Rady Gminy Skąpe
z dnia 18 grudnia 2023 r.**

Szczegółowe imienne wyniki z przeprowadzonych głosowań Rady Gminy w Skąpem znajdują się w linku <https://samorząd.gov.pl/web/gmina-skape/sesja-lxiv-z-dnia-18122023-r> i stanowią załączniki do protokołu. Przewodniczący Rady Gminy Mariusz Kuźmich otworzył LXIV Sesję Rady Gminy Skąpe o godz. 13.00. Przywitał obecnego na sesji Starostę Powiatu Świebodzińskiego Zbigniewa Szumskiego, Wójta Gminy Zbigniewa Wocha, Sekretarz Gminy oraz członka Zarządu Powiatu Świebodzińskiego panią Alicję Hoppen – Anyszko, Skarbnika Gminy Danutę Hekawę, radnych, sołtysów oraz mieszkańców gminy i pracowników urzędu. Poinformował, że na stan 15 radnych – 13 uczestniczy w sesji (nieobecni radni: Urszula Bronisz, Janusz Obuchanicz).

Następnie Przewodniczący przedstawił porządek posiedzenia, do którego zaproponował wprowadzić dodatkową uchwałę o zmianie uchwały w sprawie uchwały budżetowej Gminy Skąpe na 2023 rok. Więcej zmian nie zgłoszono, zaproponowana została jednogłośnie przegłosowana, a porządek obrad przedstawia się następująco:

1. Otwarcie obrad sesji i stwierdzenie kworum.
2. Podpisanie deklaracji o współpracy Gminy Skąpe z Powiatem Świebodzińskim w zakresie wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych w 2024 r.
3. Podjęcie uchwały w sprawie uchwały budżetowej Gminy Skąpe na rok 2024:
 - a) odczytanie projektu uchwały budżetowej na rok 2024,
 - b) odczytanie opinii Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o przedłożonym projekcie uchwały budżetowej Gminy Skąpe na rok 2024 wraz z uzasadnieniem;
 - c) odczytanie opinii komisji stałych;
 - d) wniesienie autopoprawek do projektu uchwały, dyskusja i ich przegłosowanie;
 - e) głosowanie nad projektem uchwały budżetowej Gminy Skąpe na rok 2024.
4. Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skąpe na lata 2024-2029:
 - a) odczytanie projektu uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skąpe na lata 2024-2029;
 - b) odczytanie opinii Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o przedłożonym projekcie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skąpe na lata 2024-2029,
 - c) odczytanie opinii komisji stałych;
 - d) wniesienie autopoprawek, dyskusja i ich przegłosowanie;
 - e) głosowanie nad projektem uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skąpe na lata 2024-2029.
5. Podjęcie uchwał w sprawie:
 - a) ustalenia kwoty dotacji udzielanej niepublicznym przedszkolom na terenie Gminy Skąpe,
 - b) przyznania dotacji na realizację inwestycji pn. „Roboty budowlane przy zabytkowym kościele pw. św. Jadwigi w Rokitnicy” z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w ramach Wstępnej Promesy Nr RPOZ/2022/10243/PolskiLad,
 - c) przyznania dotacji na realizację inwestycji pn. „Roboty budowlane przy zabytkowym kościele pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pałcku” z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w ramach Wstępnej Promesy Nr RPOZ/2022/10223/PolskiLad,
 - d) ustalenia wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2023,
 - e) o zmianie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skąpe na lata 2023-2029.
 - f) przyjęcia planu pracy Rady Gminy Skąpe na 2024 rok,
 - g) o zmianie uchwały w sprawie uchwały budżetowej Gminy Skąpe na 2023 rok.
6. Interpelacje i zapytania radnych.

7. Zapytania sołtysów i mieszkańców oraz odpowiedzi na nie.
8. Sprawozdanie z działalności Wójta w okresie międzysesyjnym.
9. Przedłożenie Radzie rocznych planów pracy stałych Komisji Rady Gminy Skąpe.
10. Wolne wnioski i informacje.
11. Przyjęcie protokołu LXIII sesji Rady Gminy Skąpe.
12. Zamknięcie obrad.

Ad. 2

Starosta Powiatu Świebodzińskiego Zbigniew Szumski rozpoczął procedurę związaną z podpisaniem deklaracji, przy czym dotyczy ona nie tylko roku 2024 ale jej przestrzeń czasowa sięga roku 2029. Pomysł aby taki dokument podpisać w tej chwili, jest po pierwsze podyktowany końcem kadencji samorządowej i oczekiwaniami mieszkańców aby dalej budować, a więc koniecznością spojrzenia dalej w przyszłość, a po drugie zmianą otoczenia politycznego, zmianą władzy. Trzeba podsumować w jakim momencie zaczynamy. Zdaniem Starosty samorządowcy powinni się trzymać razem i dbać przede wszystkim o to, co ludzie im powierzyli. W samorządzie szczególnie potrzeba trzeźwej oceny, bo politycy przyjeżdżają, wyjeżdżają, a samorządowcy zostają i muszą ludziom tłumaczyć co i jak. Przedmiotowa deklaracja wynika z dotychczasowych doświadczeń i przede wszystkim z tego, że model współpracy między Powiatem Świebodzińskim, a samorządami jest wypracowany od wielu, wielu lat. Bodajże w listopadzie 2007 roku, kiedy przejmował władzę w powiecie była już taka deklaracja. Bardzo ważne jest to, żeby do pieniędzy zewnętrznych, które się pojawiają, również była dokładana złotówka, większa czy mniejsza z danej gminy. Dróg powiatowych w gminach jest wiele, one są często w bardzo podobnym stanie. Jedne są mniej ważne, drugie są bardziej ważne. Przy udziale finansowym gminy i środków zewnętrznych można wspólnie coś zrobić. Z perspektywy powiatu niekiedy wydaje się, że droga wygląda na mało znaczącą, a w gminie jej ocena jest inna. Powiat nie uzurpuje sobie prawa do wszechwiedzy i stąd niezwykle ważna i najczęściej dobra współpraca z wójtami i burmistrzami. Dokładnie dziesięć lat temu powiat miał 52 mln zł dochodów, a wydatków 62 mln zł, reszta to był kredyt. W tym roku dochody to 150 mln zł a wydatki 165 mln zł. W przeciągu dziesięciu lat to 270% procent wzrostu. Zaczynamy w tym momencie. Model funkcjonowania finansowego samorządów, jeżeli chodzi o powiaty, zdecydowanie się zmienia. Wszelkie działania inwestycyjne musimy robić z kredytu. Nie ma innej możliwości, bo powiat nie ma dochodów własnych, są zjadane przez utrzymanie struktury. Na przyszły rok zaplanowano 63 mln zł na inwestycje, z czego 48 mln zł są to pieniądze zewnętrzne dotacyjne, plus ewentualne wsparcie ze strony gmin. Pozostała część są to pieniądze, które powiat już ma na inwestycje, a około połowa kwoty brakującej między 7-9 mln zł w ostateczności z emisji obligacji. Deklaracja jest odważna, ale gdyby wiedział że kadencja mijająca stworzy takie możliwości, być może byłby jeszcze odważniejszy. Do rządowego funduszu rozwoju dróg złożonych zostało 7 wniosków i 7 projektów uzyskało aprobatę. Poza tym wysokość dofinansowania wynosi 60 %. Powiat przeprowadził dziesięć przetargów, kolejny w czwartek będzie otwierany. Generalnie ceny są bardzo dobre i ryzyko się opłaciło, ale to ryzyko się opłaciło również dzięki temu, że udało się pouzgadniać współudział gmin wszędzie tam, gdzie są wspólne, ważne tematy. Deklaracja, o której dzisiaj mowa, obejmuje dokończenie odcinka od Borowa do Ołoboku. Wreszcie pojawią się chodniki w Rokitnicy i temat, na którym Starości bardzo zależało, a który się bardzo ciągnął, to skrzyżowanie między Skąpem-Ciborzem-Rokitnicą. Będzie tam wybudowane rondo i ma nadzieję, że będzie bezpieczniejsze niż do tej pory było. Przetargi praktycznie są podomykane, ale nie w każdym przypadku umowy są podpisane. Musimy patrzeć w przyszłość i bardzo szybko przystąpić do realizacji różnych działań. Jako jedna z trzech gmin w powiecie Gmina Skąpe rozpoczęła procedurę przejęcia od powiatu drogi w Pałcku. Złożone zostały wnioski do polskiego ładu i są pieniądze na przebudowę. W deklaracji jest pakiet różnych przedsięwzięć i inwestycji, głównie zadań inwestycyjnych, mniej remontowych, które wytyczać będą kierunki współpracy w ciągu najbliższych lat, jeżeli oczywiście będzie im to dane. Wpisana jest przebudowa drogi powiatowej do Rokitnicy (od planowanego ronda), przebudowa drogi w Pałcku, przebudowa dróg gminnych i powiatowych w miejscowości Niekarzyn, przebudowa drogi powiatowej na odcinku Pałcki - Niekarzyn - Kępsko. Byliśmy

blisko żeby zrobić odcinek od Kępska do Niekarzyna, bo okazało się że na 10 przetargach udało się zejść o sześć milionów złotych z wartości kosztorysowych. To by akurat było na drogę Pałck-Niekarzyn, ale nie wszystko się da przewidzieć. Bez wątpienia droga Świebodzin-Lubogóra-Ołobok to jest kwestia pilna, bo jak będzie taka zima jak obecnie, to w przyszłym roku droga będzie w fatalnym stanie. Dalej trzeba iść w kierunku Węgrzynic i powiatu krośnieńskiego na Gryżynę i przymierzyć się do zrobienia drogi powiatowej między Kalinowem a Węgrzynicami. Dzięki temu udałoby się wyznaczyć fajny szlak turystyczny z drogą i ścieżką rowerową od Niesulic przez Kalinowo, aż w kierunku Gryżyny. Kolejnymi inwestycjami wpisanymi w deklaracji są: budowa ścieżek rowerowych Łąkie-Ołobok i Skąpe-Cibórz, przebudowa drogi powiatowej od Radoszyna do Łąkiego. Oczywiście katalog nie jest zamknięty. Chodzi o to, żeby dla tych inwestycji szukać szans na realizację. W powiecie dosyć skrupulatnie co pół roku weryfikowaliśmy kolejność realizacji zadań wpływających na poprawę bezpieczeństwa pieszych jak np. budowa progów zwalniających w Kalinowie, wyniesionych przejść dla pieszych w Ołoboku. To wszystko metodycznie było robione. Kiedy pojawiły się szanse na finansowanie, musiała być zabezpieczona podstawowa kwestia czyli dokumentacja. Ci, którzy postawili na program funkcjonalno-użytkowy w procedurze zaprojektuj i zbuduj nie zawsze wyszli na tym zwycięsko. W przypadku dużej inflacji procedura zaprojektuj i zbuduj jest bardzo ryzykowna. Deklaracja ma nam dać możliwość wykonywania dokumentacji projektowych, tak żeby inwestycje czekały na swoją szansę. Starosta ma nadzieję, że nastąpi zrozumienie w nowym układzie politycznym ważności i istoty znaczenia dróg lokalnych dla mieszkańców. Kwestie budownictwa, prowadzenia działalności gospodarczej w miejscowościach, gdzie jest nowa droga, kompletnie się zmieniają, zupełnie zmienia się rzeczywistość. Zakłada taki wariant, że największe inwestycje uda się dokumentacyjnie przygotować jeszcze do końca kadencji tak, żeby wytyczyć kierunki żeby nie można było ich potem poodkręcać. Na zakończenie bardzo serdecznie podziękował za dotychczasową współpracę. Jeśli chodzi o gminę Skąpe, to chyba taka nić zrozumienia przez te wszystkie lata, była najbardziej osiągnięta. Wiedza była dozowana i stopniowana, bo jeżeli było coś trudnego do załatwienia, no to pierw taką informację otrzymywała pani Alicja i była tego świadoma i rozpoczynała wtedy działania zmierzające do tego, żeby przekonać pana Wójta, że warto w te tematy wejść. Jeśli tematy bardzo rozsądne z punktu widzenia powiatu i gminy, to ze strony pana Wójta zawsze była otwartość i chęć współdziałania i współpracy. Zdaje sobie sprawę, że najpierw ludzie oceniają wójta, a bardzo często jest tak, że wszystkie rzeczy, które są pod jego kątem wyrażane, często wynikają z tego, że droga jest powiatowa czy wojewódzka. Wójt czy burmistrz jest na pierwszej linii, starosta na tej drugiej linii i dlatego szanuje ich pracę i wie, że lepiej z tymi sześcioma wójtami spokojniej współpracować i osiągać, to co się da, niż zadzierać nosa i z punktu widzenia powiatu uważać, że tak ma być a nie inaczej nie.

Wójt Zbigniew Woch zabierając głos stwierdził, że cieszy się z tego spotkania. Jak się przyjaciele spotykają to zawsze jest miło i sympatycznie. Pan Starosta dość dyplomatycznie opisał znaczenie Pani Alicji. A to właśnie Ona negocjowała pomiędzy nimi, żeby znaleźć wspólną płaszczyznę. Podpisana dzisiaj deklaracja w swojej intencji, opisuje coś, co się kiedyś może wydarzyć. Jest niejako swoistą obietnicą. Ten dokument w zasadzie ma bardzo mocną pieczęć zadań do realizacji na 2024 r. zaawansowanych już inwestycyjnie. Trzy przedsięwzięcia są na finiszu postępowań przetargowych, w przededniu podpisania umów i wszystkie mają termin wykonania w przyszłym budżecie i będą cieszyć mieszkańców naszej gminy i wszystkich tych, którzy do naszej gminy przyjeżdżają. Nasze dwie inwestycje są w takżę w przededniu. Mamy ambicje do świąt ogłosić postępowania przetargowe na drogę w miejscowości Pałcki i drogi w miejscowości Niekarzyn. Niekarzyn jest w części inwestycją związaną z mieniem powiatowym a w części z naszym mieniem gminnym. W związku z tym to, co dzisiaj podpisujemy, jest elementem, w którym się bardzo mocno uwiarygodniliśmy. To nie jest tak, że wraz z końcem kadencji i rozpoczynającą się kampanią nagle się ożywilśmy. Cały czas w miarę możliwości uczestniczymy w tym wspólnie i wykonujemy inwestycje z powiatem świebodzińskim. W ostatnim czasie doświadczyliśmy dwóch dużych przedsięwzięć w okolicach Węgrzynic i Błoni. Rzeczywiście wygląda to fantastycznie i cieszy mieszkańców tamtych miejscowości. Planowane przedsięwzięcia, o których wspomniał pan

Starosta, rzeczywiście nie są katalogiem zamkniętym. One wbudowują się w dwa obszary ciągi komunikacyjne wjazdowe bądź wyjazdowe do naszej gminy. Począwszy od miejscowości Kępsko łącznie z miejscowością Pałck, ciąg od gminy Bytnica poprzez miejscowość też Węgrzynice, wspomniany już z Ołoboku, a wcześniej od miejscowości Lubogóra i dwie istotne kwestie wewnętrznie w naszej gminie, to odcinek od za chwilę rozpoczynającej się inwestycji z przebudową skrzyżowania do miejscowości Rokitnica i odcinek z miejscowości Radoszyn do miejscowości Łąkie, szczególnie istotny w kontekście zmiany obwodów szkolnych. To, co dzisiaj przedstawiamy, jest niejako zobowiązaniem do kontynuowania tych od wielu już lat już wspólnych działań i też jest elementem do namysłu w dłuższej perspektywie czy zostały ujęte wszystkie najważniejsze rzeczy, czy też może coś zostało pominięte. Ten dokument daje asumpt do takiej burzliwej, pozytywistycznej dyskusji. Korzystając z okazji podziękował panu Staroście w imieniu własnym, ale także całego samorządu. Także ocenia współpracę bardzo rzeczowo i owocnie, co się przekłada na wszystkie inwestycje, jakie już zostały wykonane, a szczególnie na obfitość zadań inwestycyjnych, które są w zasadzie już w procesie wykonawczym. Pożyczył wesółych i pogodnych Świąt i szczególnie też w imieniu własnym i samorządu podziękował pani Alicji, jako przedstawicielowi gminy w powiecie świebodzińskim. Życzył wszystkim w rodzinach samej miłości, realizacji wszystkich planów, oby choroby omijały i realizacji wszystkich planów zawodowych. wszystkiego dobrego.

Starosta Zbigniew Szumski także życzył dobrego i takiego wzajemnego szacunku w relacjach wszelkich i wszystkiego dobrego.

Po podpisaniu deklaracji o współpracy Gminy Skąpe z Powiatem Świebodzińskim w zakresie wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych w 2024 r. Przewodniczący Rady ogłosił przerwę w obradach, podczas której Starosta Zbigniew Szumski opuścił posiedzenie.

Ad. 3 Podjęcie uchwały w sprawie uchwały budżetowej gminy skąpe na rok 2024.

- a) Skarbnik Gminy Danuta Hekawa odczytała treść projektu uchwały w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Skąpe na rok 2024 r.
- b) Skarbnik Gminy Danuta Hekawa odczytała treść opinii składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze o przedłożonym projekcie uchwały budżetowej Gminy Skąpe na rok 2024 wraz z uzasadnieniem (w załączeniu).
- c) Przewodniczący stałych Komisji Rady Gminy Skąpe odczytali pozytywne opinie Komisji o projekcie uchwały budżetowej Gminy Skąpe na rok 2024 nie wnosząc do niego uwag (w załączeniu).
- d) Skarbnik Gminy Danuta Hekawa przedstawiła autopoprawki do projektu uchwały:
W związku z otwarciem ofert na usługę odbioru odpadów komunalnych od mieszkańców gminy Skąpe nastąpiła konieczność zwiększenia wydatków na ten cel 37.500 zł i analogicznie o tę samą kwotę zwiększono planowane dochody z tytułu poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Dokonano zalecanych przez RIO w Zielonej Górze zmian odnośnie klasyfikacji budżetowej i skorygowano zapisy. Dodatkowe zadania, które znalazły się w autopoprawce:
 - przebudowa dróg gminnych w miejscowości Kalinowo – 430 tys. zł z tego 86 tys. zł to środki własne, a 344 tys. zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg,
 - modernizacja drogi gminnej w miejscowości Błonie – 347 tys. zł, z tego 69,4 tys. zł środki własne, kwota 277,6 tys. zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg,
 - budowa systemu mobilności indywidualnej pieszo rowerowej jako alternatywa dla publicznego transportu zbiorowego gminy Skąpe pierwszy etap – 991.880,95 zł, z tego dofinansowanie w wysokości 829.978,47 z Regionalnego Programu Fundusze Europejskie dla Województwa Lubuskiego 2021-2027 - środki własne 146.902,48 zł, oraz nadzór inwestorski też wkład własny 15 tys. zł,
 - roboty budowlane przy zabytkowym kościele w Rokitnicy - całkowity koszt 191.706,40 zł w tym dofinansowanie w kwocie 187. 872,72, wkład własny 3.834,13,
 - roboty budowlane przy dawnym kościele w Pałcku, całkowity koszt 305.250,12 zł w tym dofinansowanie 299.145,12, wkład własny 6.105 zł,

- dodatkowo po stronie dochodów zwiększona została kwota na sprzedaż użytkowania wieczystego w kwocie 297.303 zł,
- odsetki bankowe w kwocie 30 tys. zł,
- kwota zaplanowana na wynajmy i dzierżawy 45 tys. zł.

Po wprowadzeniu kwot autopoprawek budżet po stronie dochodów wynosiłby 48.898.195 tys. zł, po stronie wydatków 51.202.639 zł. Deficyt pozostaje w tej samej kwocie 2.304.444 zł.

W dyskusji nad autopoprawkami i projektem budżetu głos zabrał radny Wiesław Zawisław.

„Podobno milczenie jest złotem, ale ja złota już nie potrzebuję, dlatego parę zdań na temat tego budżetu powiem. To będzie największy jak do tej pory budżet w historii gminy Skąpe. Dochody budżetu zaplanowano na kwotę 48,898 mln zł, a wydatki na kwotę 51,202 mln zł. Deficyt ma wynieść 2,304 mln zł. Jest to historyczny i rekordowy budżet, który będziemy uchwalać. Rekordowy. To słowo, które ostatnio często słyszymy, a to rekordowa inflacja, rekordowe ceny usług, towarów, nośników energii, rekordowa frekwencja w wyborach do Sejmu i tak dalej i tak dalej można wymieniać. A ostatnio rekordowo krótki czas trwania rządów w naszym kraju. W latach ubiegłych dochody planowaliśmy na poziomie 32,7 mln zł., to było w roku 2022. na rok 2023 planowaliśmy 39,1 mln zł, a na ten rok 2024 planujemy jak już mówiłem 48,898 mln zł. Jest to wzrost do roku ubiegłego o kwotę 9,798 mln zł. Wydatki mają wynosić 55,202 mln zł, z czego 22,219 mln zł na same inwestycje. Dla porównania w roku 2022 na inwestycje planowano 13,108 mln zł, a w roku 2023 - 17,511 mln zł. Ja tu nie chcę wchodzić w szczegóły, ale przeglądając wykonanie inwestycji z lat poprzednich można stwierdzić, że nigdy nie wykonano 100% planu. W roku 2021 planowano 6,179 mln zł, a wykonano 3,27 mln zł, to jest 52,93% planu. W roku 2022 planowano 13,102 mln zł, wykonano 6,207 mln zł to jest 55,16% planu. Na rok 2023 planowano 17,511 mln zł, a wykonano i tego nie wiem, bo rok jeszcze się nie skończył. Ale myślę, że ten wskaźnik wykonania będzie dużo lepszy niż w latach ubiegłych. Planuje się deficyt budżetowy na poziomie 2,304 mln zł. Przy planowaniu budżetu tak inwestycyjnego zawsze zakłada się deficyt. Uchwalaliśmy budżety z większym deficytem, nie będę ich przedstawiał, bo państwo to pamiętacie? Przypomnę tylko może, że w ubiegłych latach nie mieliśmy deficytu budżetowego. W 2020 mieliśmy nadwyżkę budżetową 4,4 mln zł, w 2021 r. nadwyżka wyniosła 2,723 mln zł, w 2022 r. nadwyżka wyniosła 997 tys. zł, a ostatni deficyt, jaki mieliśmy to było w 2019 i było to 256 tys. zł. Jeśli będzie deficyt budżetowy, to pokryjemy go z nadwyżki budżetowej z lat ubiegłych i wolnych środków, które posiadamy. Lepiej, żeby go nie było. Wydatki bieżące planuje się na kwotę 28,983 mln zł, a dochody bieżące to 28,393 mln zł. Jak widać jest deficyt operacyjny, a to znaczy dochody bieżące są mniejsze niż wydatki bieżące. Opłaty 590 tys. zł. Jest to drugi rok z rzędu z deficytem. W roku ubiegłym pojawił się po raz pierwszy, wyniósł 2,485 mln zł. Jak widać powoli schodzimy z tej góry, ale dalej jest niebezpiecznie. Wydatki rosną i to bardzo, że tak powiem w dużym tempie. Średnio rok do roku, to jest około 2 mln zł. W 2020 r. wyniosły 22,316 mln zł, w 2021 wyniosły 24,316 mln zł, w 2023 r. planowaliśmy 26,251 mln zł, a na ten rok na rok 2024 planuje się 28,983 mln zł. Zastanawiam się, kiedy ten wzrost wydatków się zatrzyma. Czy będą kolejne rekordy? A może będzie tak jak ze mną, do pewnego czasu rośłem, potem zatrzymałem się, a ostatnio zmałałem o trzy centymetry. Nasza gmina, jak wiele gmin wiejskich swój rozwój zawdzięcza dużym umiejętnościom pozyskiwania środków z funduszy Unii Europejskiej i budżetu państwa, bez których realizacja zaplanowanych i oczekiwanych przez mieszkańców inwestycji pozostałaby w sferze marzeń. Mamy takie czasy, że wszystko dynamicznie się zmienia, więc musimy być przygotowani do wszystkiego. Musimy walczyć o te środki, albo poniesiemy konsekwencję grzechu zaniechania. Warto zaznaczyć, że w latach ubiegłych nie zaciągaliśmy żadnego zobowiązania kredytowego, a to świadczy, że przez lata mądrym gospodarowaniem tak prowadzono gminę, że nie musieliśmy zaciągać kredytów na inwestycje. A w tej kadencji wykonaliśmy je na sumę 17 mln bez roku 2023. Co planuje się wykonać? Planuje się

naprawdę bardzo, bardzo dużo inwestycji. I to będą inwestycje, na które mieszkańcy czekają od lat. Wymienię niektóre z nich:

- *dokończenie budowy remizy strażackiej w Niekarzynie,*
- *przebudowa drogi w Pałcku,*
- *przebudowa drogi w Niekarzynie,*
- *przebudowa drogi na potrzeby mieszkańców byłych pegeerów w Ołoboku, Radoszynie i Zawiszy*
- *czy budowa ulicy Słonecznej w Ołoboku,*
- *budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Darnawa.*

Planujemy także, jak państwo wiecie, kilka inwestycji drogowych wspólnie z powiatem:

- *przebudowa drogi Borów - Ołobok,*
- *budowa chodnika w Rokitnicy,*
- *budowa skrzyżowania na drodze Skąpe - Cibórz.*

Z doświadczenia wiemy, że ten budżet w ciągu roku będzie się zmieniał. Ten budżet nie jest, że tak powiem zamknięty. Że wykonamy tylko te inwestycje, które są zapisane i więcej nic. Jeśli pojawią się jakieś programy i środki rządowe, to będziemy się o nie ubiegać. Są nowe pomysły na kolejne inwestycje. Można zapytać, skąd gmina ma nagle tyle środków na te inwestycje? Powiem może tak. W tym roku odwiedził nas kilka razy dobry wujek i dał nam pieniądze na te inwestycje. W tym roku był on bardzo hojny. Można powiedzieć rekordowo hojny, no i myślę, że w tym roku otrzymaliśmy więcej niż przez ostatnie trzy lata, Oczywiście to taki żart. To środki otrzymaliśmy z rządowego funduszu Polski Ład. Czy taki rok jeszcze się powtórzy? Nie wiem, trudno powiedzieć. Ale można też nic nie robić, nie mieć zmartwień, chłodne piwko w cieniu pić, leżeć w trawie, liczyć chmury, zdrowym, bogatym i wesołym być, bumelować gdzie się da, tylko trzeba złowić złotą rybkę, która spełni każde życzenie i wszystko za darmo da. I życzę wszystkim, żeby taką rybkę złowili w tym nadchodzącym 2024 roku. Dziękuję bardzo.”

Wójt Zbigniew Woch zabierając głos stwierdził, że rzeczywiście dzisiaj jest wyjątkowy dzień. Przyjmujemy przedłożony projekt budżetu na 2024 r., a rzeczywiście ten budżet jest wyjątkowy, bo osiągnęliśmy niejako „szklany sufit” pięćdziesięciu milionów. Dyskutowaliśmy o tym budżecie na komisjach. Wydatki to jest kwota powyżej 51 mln zł. W stosunku do tego ostatniego budżetu to jest rzeczywiście dość istotne zwiększenie, ale najistotniejszą kwestią to jest nie tylko wysokość wydatków, ale udział tych wydatków w części inwestycyjnej. To jest jakby najistotniejsze w życiu samorządu, że funkcjonujemy nie tylko sami dla siebie. Podtrzymujemy funkcjonowanie tych instytucji, za jakie jesteśmy odpowiedzialni czyli szkoły, pomoc społeczną, bibliotekę i jeszcze wiele innych obszarów życia. W tym budżecie udało się wygospodarować dość dużo środków finansowych na to, żeby zmieniać gminę i podnosić tym samym poziom życia mieszkańców. Zawsze zakładał, że na zakończenie kadencji, należy zostawić gminę w takiej sytuacji finansowej, żeby ci, którzy po nim, po samorządowcach przyjdą, bo oczywiście nie wyklucza takiej sytuacji, będą mieli głębokie przekonanie, że to, co zostało, w żaden sposób nie blokuje ich pomysłów i ich możliwości. Nie zostawiamy zadłużonej gminy bez możliwości rozwijania się, czy też realizowania swoich pomysłów i to jest jedna zasada, jaka mu przez te wszystkie lata przyświecała. Kolejną zasadą jest to, że jeśli możesz jakąś inwestycję wykonać i pozyskać na nią dofinansowanie, to nawet gdybyś ją miał wykonać dwa czy trzy lata później niż wcześniej z własnych środków, to inwestycja będzie wykonywana później. Takie gminy jak gmina Skąpe nie mogą sobie pozwolić na to, żeby realizować zadania inwestycyjne duże z własnych pieniędzy, mimo iż czasami nawet na nie byłoby stać. Tych zadań oczywiście chciałoby się, żeby było nieco więcej, ale te okoliczności między innymi powodowały, że było ich tyle, ile mogło być. Stosując tę zasadę 2024 r. rzeczywiście obfituje w dużo inwestycji. Istotnie dochody bieżące od dwóch lat są mniejsze od wydatków. Czyli instytucje, jak wspominał wcześniej kosztują nas więcej, aniżeli mamy stałych dochodów bieżących i to jest zjawisko rzeczywiście niepożądane. To jest zjawisko bolesne, bo tak kolokwialnie mówiąc, delikatnie podjadamy, swój ogon, ale Wójt wierzy, że to się zmieni. Nowy rząd bardzo mocno deklarował i w kampanii, ale też po zaprzysiężeniu o wzmocnieniu samorządów. Wójt ma nadzieję, że myśląc i mówiąc

o wzmocnieniu samorządu, ma na myśli w zdecydowany sposób zwiększenie chociażby udziału w podatkach, czy zwiększeniu subwencji oświatowej, bo to niewątpliwie byłoby pożądane, żeby nie powiedzieć konieczne, jeśli mielibyśmy inwestycyjnie się rozwijać. Wracając do tematu budżetu Wójt poinformował szczególnie mieszkańców o zaplanowanych przez samorząd gminy inwestycjach i zakupach inwestycyjnych na 2024 r. i na tę okoliczność przygotowana została prezentacja, którą Wójt omówił (prezentacja w załączeniu do niniejszego protokołu).

Przewodniczący Rady Mariusz Kuźmich zarządził głosowanie nad zgłoszonymi do projektu uchwały budżetowej autopoprawkami.

Autopoprawki zostały przyjęte jednogłośnie.

Wójt Zbigniew Woch wspominał jeszcze o remoncie i przebudowie dwóch ulic w miejscowości Ołobok – Chrobrego i przy tzw. osiedlu leśnym. Drogi te miały być skończone w br., ale zważywszy na zimę, która przyszła za wcześnie, a później odeszła, ale niestety przyszedł deszcz, nie sposób było tego skończyć i zostały podpisane aneksy, przedłużające realizację tych inwestycji bodajże do końca maja. Jest głęboko przekonany, że zostaną one wykonane od razu z nadejściem wiosny i ma nadzieję, że to będzie marzec najpóźniej kwiecień.

Wójt Zbigniew Woch na zakończenie dopowiedział, że nie została uwzględniona w tym budżecie jedna inwestycja jaka była w budżecie 2023 r. czyli budowa parkingu przy przedszkolu w Radoszynie. Parking oczywiście zostanie wybudowany, ale z bardzo prozaicznych względów nie został w budżecie ujęty. Wójt nie chciał już mieszać pani Skarbnik w dokumentach. Tak jak powiedział pan przewodniczący Zawisłak, mimo mnogości tych inwestycji, pewnie jeszcze kolejne będą wpisywane w zależności od potrzeb, pojawiających się możliwości uzyskania dofinansowania. Tu mamy dofinansowanie ze środków własnych. Wpiszemy to zadanie do budżetu w styczniu w takim wymiarze jak było czyli 70 tys. zł i będziemy podejmować działania związane z wyłonieniem wykonawcy.

- e) Przewodniczący Rady Gminy Mariusz Kuźmich zarządził głosowanie nad projektem uchwały w sprawie uchwały budżetowej Gminy Skąpe na rok 2024. W wyniku głosowania uchwała Nr LXIV/554/2023 podjęta została jednogłośnie i stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Wójt Zbigniew Woch bardzo serdecznie podziękował za przyjęcie tej uchwały, i w mniejszym stopniu podziękował pani Skarbnik za przygotowanie tego dokumentu. Nie jest specjalnie wylewny, jeśli chodzi o chwalenie, podziwianie, ale pełen podziwu dla pracy pani Skarbnik. Napisanie budżetu to nie jest taka łatwa rzecz. To jest po pierwsze. Po drugie pani Skarbnik nigdy tego nie czyniła w życiu i tak szczerze powiedziawszy niespecjalnie się zajmowała rzeczami zbliżonymi do tworzenia budżetu. Można powiedzieć, że pierwszego października została wsadzona do statku kosmicznego jako pilot, a mimo to państwo budżet został przygotowany. Nie wymęczony tylko przygotowany i przedłożony. Poza budżetem to jest jeszcze kwestia funkcjonowania całej księgowości, to sprawozdania, zamknięcia i tak dalej. Ale jest spokojny, że Pani skarbnik jest w stanie unieść nie takie niedoskonałości z taką zwyczajną pogodą ducha. Jeszcze raz podziękował w imieniu własnym i samorządu.

Radny Damian Baranowski opuścił obrady o godz. 15.00.

Ad. 4 Podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skąpe na lata 2024-2029:

- a) Skarbnik Gminy Danuta Hekawa odczytała projektu uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skąpe lata 2024-2029.
- b) Skarbnik Gminy Danuta Hekawa odczytała opinię składu orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, o przedłożonym projekcie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skąpe lata 2024-2029.
- c) Przewodniczący stałych Komisji Rady Gminy Skąpe odczytali pozytywne opinie Komisji o projekcie uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skąpe lata 2024-2029 nie wnosząc do niego uwag (w załączeniu).

- d) Skarbnik Gminy Danuta Hekawa przedstawiła autopoprawki do projektu uchwały. Dostosowano załącznik numer jeden do aktualnego projektu uchwały budżetowej na 2024 r. z uwzględnieniem autopoprawki do tego projektu oraz dopisano przedsięwzięcia w wydatkach bieżących:
- ubezpieczenie majątku i innych interesów gminy Skąpe\
 - w wydatkach majątkowych:
 - przebudowa drogi gminnej wraz z przebudową skrzyżowania w Ołoboku.
- Przewodniczący Rady Mariusz Kuźmicz zarządził głosowanie nad autopoprawkami do projektu uchwały. W wyniku głosowania autopoprawki zostały przyjęte jednogłośnie.
- e) Przewodniczący Rady Gminy Mariusz Kuźmicz zarządził głosowanie nad projektem uchwały w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skąpe lata 2024-2029. W wyniku głosowania uchwała Nr LXIV/555/2023 podjęta została jednogłośnie i stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Ad. 5 Podjęcie uchwał w sprawie

Przewodniczący Rady Mariusz Kuźmicz poinformował, że wszystkie projekty uchwały uzyskały pozytywne opinie Komisji Rady Gminy Skąpe.

- a) Przewodniczący Rady Gminy Mariusz Kuźmicz zarządził głosowanie nad projektem uchwały w sprawie ustalenie kwoty dotacji udzielonej niepublicznym przedszkolom na terenie gminy Skąpe. W wyniku głosowania uchwała Nr LXIV/556/2023 podjęta została jednogłośnie i stanowi załącznik do niniejszego protokołu.
- b) Przewodniczący Rady Gminy Mariusz Kuźmicz zarządził głosowanie nad projektem uchwały w sprawie przyznania dotacji na realizację inwestycji pn. „Roboty budowlane przy zabytkowym kościele pw. św. Jadwigi w Rokitnicy” z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w ramach Wstępnej Promesy Nr RPOZ/2022/10243/PolskiLad. W wyniku głosowania uchwała Nr LXIV/557/2023 podjęta została jednogłośnie i stanowi załącznik do niniejszego protokołu.
- c) Przewodniczący Rady Gminy Mariusz Kuźmicz zarządził głosowanie nad projektem uchwały w sprawie przyznania dotacji na realizację inwestycji pn. „Roboty budowlane przy zabytkowym kościele pw. Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny w Pałku” z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków w ramach Wstępnej Promesy Nr RPOZ/2022/10223/PolskiLad. W wyniku głosowania uchwała Nr LXIV/557/2023 podjęta została jednogłośnie i stanowi załącznik do niniejszego protokołu.
- d) Przewodniczący Rady Gminy Mariusz Kuźmicz zarządził głosowanie nad projektem uchwały w sprawie ustalenia wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2023. W wyniku głosowania uchwała Nr LXIV/558/2023 podjęta została jednogłośnie i stanowi załącznik do niniejszego protokołu.
- e) Przewodniczący Rady Gminy Mariusz Kuźmicz zarządził głosowanie nad projektem uchwały o zmianie uchwały w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej gminy Skąpe na lata 2023-2029. W wyniku głosowania uchwała Nr LXIV/559/2023 podjęta została jednogłośnie i stanowi załącznik do niniejszego protokołu.
- f) Przewodniczący Rady Gminy Mariusz Kuźmicz zarządził głosowanie nad projektem uchwały w sprawie przyjęcia planu pracy rady gminy Skąpe na rok 2024. W wyniku głosowania uchwała Nr LXIV/560/2023 podjęta została jednogłośnie i stanowi załącznik do niniejszego protokołu.
- g) Skarbnik Gminy Danuta Hekawa omówiła prowadzony projekt uchwały o zmianie uchwały w sprawie uchwały budżetowej gminy Skąpe na 2023 rok. Poinformowała, że wpłynęły środki z funduszy pomocowych Ukrainie oraz środki związane z realizacją zadań przeciwdziałaniu covid-19 i zależało nam na tym, żeby te środki szybko wprowadzić do budżetu, wydać i jeszcze rozliczyć. Przy okazji w planie wydatków zostały zrobione zmiany między paragrafami. Zwiększono odpis na Lubuską Izbę Rolniczą i w ramach rozdziału zostały zrobione przeniesienia.
- Przewodniczący Rady Gminy Mariusz Kuźmicz zarządził głosowanie nad projektem uchwały o zmianie uchwały w sprawie uchwały budżetowej gminy Skąpe na 2023 rok.

W wyniku głosowania uchwała Nr LXIV/561/2023 podjęta została jednogłośnie i stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Ad. 6 Interpelacje i zapytania radnych.

Nie zgłoszono.

Ad. 7 Pytania sołtysów mieszkańców i odpowiedzi na nie.

Nie zgłoszono.

Ad. 8 Sprawozdanie z działalności wójta w okresie międzysesyjnym.

Wójt Zbigniew Woch poinformował, że sprawozdanie zostało radnym przedłożone. W zasadzie wszystkie wątki, jakie są w tym dokumencie, były gdzieś w mniejszym bądź większym stopniu omówione w jego wcześniejszych wystąpieniach. Nie zgłoszono zapytań do sprawozdania.

Ad. 9 Przedłożenie Radzie rocznych planów pracy stałych komisji rady gminy Skąpe.

Plany zostały przekazane i odczytane na posiedzeniu komisji.

Ad. 10 Wolne wnioski i informacje.

Nie zgłoszono.

Ad. 11 Przyjęcie protokołu

Przewodniczący Rady Mariusz Kuźmich zarządził głosowanie nad przyjęciem protokołu LXIII sesji. W wyniku głosowania protokół został przyjęty jednogłośnie. Protokół z głosowania stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Ad. 12 Zamknięcie obrad.

Wobec wyczerpania porządku obrad Przewodniczący Rady Mariusz Kuźmich zamknął LXIV sesję Rady Gminy Skąpe o godz. 15.30.

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Kuźmich

Protokolant sesji:

Ilona Zalisz – inspektor